

INFOGRAPHIC

ประเด็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับ การบังคับทางปกครอง



จัดทำโดย กองกฎหมายปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คำนำ

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองให้มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้มากขึ้น โดยได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการบังคับทางปกครอง ทั้งกรณีคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน คำสั่งทางปกครองที่เิกกระทำหรือละเว้นกระทำ เพื่อให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมยิ่งขึ้น มีการกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติและระยะเวลาในการบังคับทางปกครองที่ชัดเจน สร้างความเป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง เช่น การกำหนดอำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการสืบหาทรัพย์สินและมอบหมายให้หน่วยงานอื่นหรือเอกชนดำเนินการแทนได้ การให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองเข้าดำเนินการนั้นด้วยตนเองหรือให้บุคคลอื่นดำเนินการแทน เพื่อให้สามารถบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากบทบัญญัติในส่วนของมาตรการบังคับทางปกครองในทางปฏิบัติยังเป็นเรื่องที่ยังค่อนข้างใหม่ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ส่วนใหญ่ยังไม่มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงได้จัดทำเอกสารรวบรวม Infographic ประเด็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง ซึ่งประกอบไปด้วยส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายและ Q&A จากแนวความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในเรื่องการบังคับทางปกครองเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถทราบหลักกฎหมายในเรื่องการบังคับทางปกครอง ตลอดจนแนวความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองที่เกี่ยวข้องได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อเป็นประโยชน์ให้ประชาชนทั่วไปที่สนใจสามารถทำความเข้าใจในหลักกฎหมายดังกล่าวได้มากขึ้นด้วย

กองกฎหมายปกครอง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๖๖



สารบัญ

- ๑ สรุปย่อสาระสำคัญเกี่ยวกับ
 การบังคับทางปกครอง
- ๔ Infographic หลักกฎหมาย
- ๒๕ Infographic Q&A เกี่ยวกับ
 การมาตรการบังคับทางปกครอง



สรุปย่อสาระสำคัญ เกี่ยวกับการบังคับ ทางปกครอง

สรุปมาตรการบังคับทางปกครอง

เนื่องจากภารกิจหลักของฝ่ายปกครองคือการจัดทำบริการสาธารณะและดำเนินกิจการของรัฐ อันจะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมั่นคง หากเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองมีความจำเป็นจะต้องมีการบังคับการให้เป็นไปตามเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครองที่ตนมีขึ้น มาตรการบังคับทางปกครองจึงเป็นมาตรการทางกฎหมายที่เป็นเครื่องมือให้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในการบังคับการเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งดังกล่าว ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองมีอำนาจที่จะทำการบังคับทางปกครองได้เองโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการทางศาลก่อน และผู้ที่อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองมีความผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองนั้น โดยที่การใช้มาตรการบังคับทางปกครองมีผลกระทบต่อสิทธิของประชาชนผู้อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น ในการดำเนินการบังคับทางปกครองเจ้าหน้าที่จึงต้องคำนึงถึงหลักการที่สำคัญ ได้แก่ หลักความสมเหตุสมผล หลักการบังคับทางปกครองเท่าที่จำเป็น และหลักความแน่นอนและชัดเจน (ของคำสั่งทางปกครอง) ด้วย

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดรูปแบบของมาตรการบังคับทางปกครองไว้ ๒ รูปแบบ ได้แก่ ๑) มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน และ ๒) มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่ให้กระทำหรือละเว้นกระทำ โดยมีรูปแบบ หลักเกณฑ์และวิธีการ โดยสังเขปดังนี้

(๑) มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองมีคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน เมื่อถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน โดยเจ้าหน้าที่ได้มีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระเงินภายในระยะเวลาที่กำหนดด้วยแล้ว ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด หรืออายัดทรัพย์สิน และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ที่อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งดังกล่าว เพื่อนำเงินที่ได้มาชำระให้ครบถ้วนตามที่กำหนดในคำสั่งทางปกครองได้ โดยหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน และกำหนดอำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีให้เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕ ทั้งนี้ ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองมีสิทธิอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองนั้นได้ โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการเช่นเดียวกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในกรณีทั่วไป อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว หากหน่วยงานของรัฐประสงค์ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งดังกล่าว เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองสามารถยื่นคำร้องขอฝ่ายเดียวต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งเพื่อให้ออกหมายบังคับคดีและแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อนำเงินมาชำระได้ โดยต้องดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุด

สรุปมาตรการบังคับทางปกครอง (ต่อ)

(๒) การบังคับทางปกครองเพื่อบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่ให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ในกรณีที่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองที่ให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครอง อย่างหนึ่งอย่างใดใน ๒ วิธีการ คือ ๑) เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองเข้าดำเนินการนั้นด้วยตนเองหรือให้ บุคคลอื่นดำเนินการแทน โดยภาระค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินการนั้นจะตกอยู่กับผู้อยู่ในบังคับ ของคำสั่งทางปกครองที่จะต้องชดใช้ โดยรวมถึงเงินเพิ่มรายวันในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปีด้วย หรือ ๒) เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอาจมีคำสั่งให้ชำระค่าปรับบังคับการตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุนั้นได้ แต่ต้องไม่เกินวันละ ๕๐,๐๐๐ บาท โดยระดับของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการ และจำนวนชั้นสูงที่กำหนดได้ต่อวันเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ กำหนดค่าปรับบังคับการ พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ก่อนที่เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ดังกล่าว จะต้อง มีหนังสือเตือนให้ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองดำเนินการตามคำสั่งที่ให้กระทำ หรือละเว้นกระทำของตนเสียก่อน โดยจะต้องระบุมมาตรการบังคับทางปกครองอย่างหนึ่งอย่างใด ที่จะใช้ รวมทั้งระบุค่าใช้จ่ายหรือเงินเพิ่มรายวันในการที่เจ้าหน้าที่จะเข้าดำเนินการเองหรือมอบหมาย บุคคลอื่นกระทำการแทน หรือจำนวนค่าปรับบังคับการ โดยจะต้องกำหนดระยะเวลาให้ดำเนินการ พอสมควรด้วย เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย ที่มีโทษทางอาญา หรือเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ แต่เจ้าหน้าที่ ฝ่ายปกครองจะต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุและภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนด้วย





Infographic หลักกฎหมาย

(๑) ภาพรวมมาตรการบังคับ
ทางปกครองตามพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
พ.ศ. ๒๕๓๙



๑. ภาพรวมมาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

หลักเกณฑ์ใหม่ในการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

สาระสำคัญของหมวด ๒/๑ การบังคับทางปกครอง

✓ ส่วนที่ ๑	✓ ส่วนที่ ๒	✓ ส่วนที่ ๓
บททั่วไป	การบังคับทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน <ul style="list-style-type: none"> - การบังคับชำระเงินโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ - การบังคับชำระเงินโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี 	คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ

หมายเหตุ : พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เว้นแต่บทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี จะมีผลบังคับ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

มาตรการบังคับทางปกครอง

สำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ



กองกฎหมายปกครอง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) การบังคับทางปกครอง ตามคำสั่งทางปกครอง ที่กำหนดให้ชำระเงิน

(๒.๑) การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินให้ชำระเงินโดยหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่ง

การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน โดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ



ออกคำสั่งใช้มาตรการและแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง
เพื่อดำเนินการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดตาม
ที่กำหนดในกฎกระทรวง



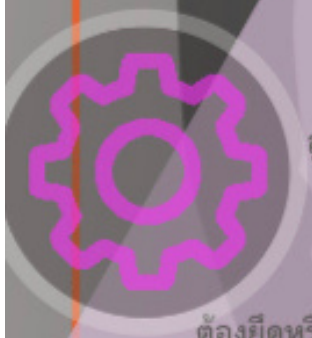
สืบหาทรัพย์สิน

หน่วยงานของรัฐต้องสืบหาทรัพย์สินและ
อาจขอให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือหน่วยงานอื่น
รวมทั้งว่าจ้างเอกชนให้ดำเนินการแทนได้



ระงับการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สิน

มีหนังสือสอบถามหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุม
ทรัพย์สินที่มีทะเบียนของผู้อยู่ในบังคับทางปกครอง
หรือขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องระงับการจำหน่าย
จ่ายโอนทรัพย์สินเป็นการชั่วคราว



การยึดอายัดเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา หมายถึง หน่วยงานของรัฐ
ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หมายถึง ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง
อำนาจศาลในการบังคับคดี หมายถึง อำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
เจ้าพนักงานบังคับคดี หมายถึง เจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง
ต้องยึดหรืออายัดภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สิ้นสุด

(๒.๑.๑) การมอบอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการ บังคับทางปกครองของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง

กฎกระทรวงการมอบอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง น.ศ. ๒๕๖๒
หลักการ : กำหนดคนสักคนๆและวิธีการการมอบอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง



หลักการทั่วไป การมอบอำนาจให้ทำเป็นหนังสือ

ใช้ได้ทั้งคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน และคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำการหรือละเว้นการกระทำ

การมอบอำนาจในราชการบริหารส่วนกลาง และราชการบริหารส่วนภูมิภาค

เจ้าหน้าที่ผู้ใดจะมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ระดับใด ใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้บ้าง ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะในกฎกระทรวง



ตัวอย่างเช่น (1) นาย ก > รองนายก/จรมค. ประจำสำนักนายก (2) จรมค. > ปลัด/อธิบดี/ภท. เห็นชอบทำอธิบดี/ทว. (3) ปลัดกระทรวง/ทว. > รองปลัด/ผู้ช่วยปลัด/ทว. (4) อธิบดี > รองอธิบดี/ผู้ช่วยอธิบดี/ผอ.กอง/ทว. (5) ทว. > รอง ทว./ผู้ช่วย ทว./ปลัดจังหวัด/หัวหน้าส่วนราชการ !! ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้ ทว. ทว. อาจมอบอำนาจต่อไปได้ตาม (5)



การมอบอำนาจในราชการ

บริหารส่วนท้องถิ่น

เป็นไปตามกฎหมาย ที่จัดตั้งราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

การมอบอำนาจในรัฐวิสาหกิจ

และหน่วยงานอื่นของรัฐ เป็นไปตามกฎหมายที่จัดตั้งรัฐวิสาหกิจ หรือกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานนั้น



การมอบอำนาจในสถานศึกษา

เป็นไปตามกฎหมายที่จัดตั้งสถานศึกษานั้น



ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำการหรือละเว้นการกระทำมิใช่ในวันทำงานของรัฐ และตรวจพบว่ามีเหตุขัดข้องบังคับทางปกครองโดยเจ้าหน้าที่ผู้ยื่น อากาศขณะขอรับคำสั่งหรือเสร็จสิ้นของ ผู้ปฏิบัติบังคับของคำสั่งทางปกครองเดิมสมควร ต่อมาเสนอเรื่องก่อนวันทำงานหน่วยงานต้นสังกัด เมื่อพิจารณาอนุญาตมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ดำเนินการแทนได้

(๒.๑.๒) เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง



เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง*

ที่มา : กฎกระทรวงกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองและการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒
จัดทำโดย กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

หลัก	หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองสังกัด	
ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง	ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง	ยกเว้น
เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลหรือ อบต.	➢ นายกฯ โดยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด	
เอกชนซึ่งได้รับอนุญาต ได้รับแต่งตั้ง หรือได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่	➢ หัวหน้าหน่วยงานซึ่งเป็นหน่วยงานที่อนุญาต แต่งตั้ง หรือมอบหมาย	
คณะกรรมการตามกฎหมาย	➢ หัวหน้าหน่วยธุรการของคณะกรรมการ	
รัฐมนตรีหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ	➢ ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง	
สภาวิชาชีพ	➢ นายกสภาวิชาชีพ	




การแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง



แต่งตั้งโดยผู้มีอำนาจออกคำสั่งใช้ มาตรการบังคับทางปกครอง



บัตรประจำตัว เจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง



คุณสมบัติ

- ❖ - ผ่านการอบรมด้านการบังคับคดีจากกรมบังคับคดีหรือด้านการบังคับทางปกครองตามหลักสูตรที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้ความเห็นชอบ
- ❖ - ในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ต้องมีอย่างน้อยหนึ่งคนสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีทางด้านนิติศาสตร์



ดำเนินการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน เพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน

บทเฉพาะกาล

- คำสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินเดิมยังใช้ได้ต่อไป
- โฉวาระเริ่มแรก แต่งตั้งผู้ซึ่งยังไม่ผ่านการอบรมก็ได้

ไม่กินหนึ่งปี นับสัปดาห์จรรยา ใช้บังคับ

*หมายเหตุ กรณีที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้แล้ว ให้เป็นไปตามกรณี เว้นแต่เจ้าพนักงานเห็นว่าการใช้หลักเกณฑ์ตามกฎหมายเฉพาะจะเกิดผลน้อยกว่าตามกฎหมายกระทรวงฯ จะใช้กฎหมายกระทรวงฯ ก็ได้

(๒.๑.๓) การขอมีสักที่ได้รับเงินส่วนที่เหลือภายหลังจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น

การขอมีสักที่ได้รับชำระเงิน

ส่วนที่เหลือภายหลังการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น

กรณีที่หน่วยงานของรัฐแห่งใดประสงค์จะได้รับชำระเงินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองที่หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นได้ยึดหรืออายัดไว้แล้ว สามารถดำเนินการได้ตามข้อ ๗๑ แห่งกฎกระทรวงกำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน และกำหนดอำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีให้เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนี้

๑ ให้แจ้งต่อหน่วยงานของรัฐที่ได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นเพื่อขอรับชำระเงินส่วนที่เหลือ โดยต้องแจ้งก่อนการคืนเงินที่เหลือให้ผู้ถูกยึดหรือผู้ถูกอายัดหรือบุคคลอื่นซึ่งมีสิทธิ์ได้รับ

๒ เมื่อหน่วยงานของรัฐที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินได้ขายทอดตลาดทรัพย์สินและได้รับชำระเงินครบถ้วนแล้ว ยังมีเงินเหลือ ให้ชำระเงินดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐที่ขอรับชำระเงิน

๔ กรณีที่ยังเหลือเงินภายหลังการชำระแก่หน่วยงานของรัฐอื่นแล้ว ให้หน่วยงานที่ขายทอดตลาดทรัพย์สินคืนเงินที่เหลือให้แก่ผู้ถูกยึดหรืออายัดหรือบุคคลอื่นซึ่งมีสิทธิ์ได้รับต่อไป

๓ กรณีที่มีหน่วยงานของรัฐขอรับชำระเงินมากกว่าหนึ่งแห่ง ให้ชำระเงินแก่หน่วยงานของรัฐที่แจ้งขอรับชำระตามลำดับก่อนหลังของการแจ้ง

(๒.๑.๕) การมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สิน

การมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สิน ของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

ตาม กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเอกชน การกำหนดค่าตอบแทน และวิธีการ
จ่ายค่าตอบแทนให้แก่เอกชนที่สืบหาทรัพย์สิน พ.ศ. 2565

CCS สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
Office of the Council of State



ตอนที่ 1 กระบวนการคัดเลือกเอกชนเพื่อมอบหมายให้สืบหาทรัพย์สิน การถอนรายชื่อ และการยกเลิกการมอบหมาย

หน่วยงานที่สามารถมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สิน

- เป็นหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงิน
- ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการสืบหาทรัพย์สิน
- จำนวนเงินตามมาตรการบังคับทางปกครอง มีมูลค่าตั้งแต่ สองล้านบาท ขึ้นไป (ข้อ 1 วรรคหนึ่ง)



กระบวนการคัดเลือก



การถอนรายชื่อเอกชนที่ได้รับการคัดเลือก

หน่วยงานของรัฐมีอำนาจถอนรายชื่อเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกออกจากบัญชี หากเอกชนนั้นตาย เลิกนิติบุคคล หรือยื่นคำร้อง ให้ถอนรายชื่อ (ข้อ 8)



การยกเลิกการมอบหมายให้สืบหาทรัพย์สิน

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐยกเลิกการมอบหมายได้ หากปรากฏว่า (ข้อ 9)

- เอกชนที่ได้รับมอบหมายดำเนินการสืบหาทรัพย์สิน ไม่สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด
- เอกชนที่ได้รับมอบหมายดำเนินการล่าช้าหรือไม่มีประสิทธิภาพ ในการนี้ให้มอบหมายเอกชนอื่น ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อฯ เพื่อกำการสืบหาทรัพย์สินแทน

(๒.๑.๕) การมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สิน (ต่อ)

การมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สิน ของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

CCS สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา Office of the Council of State

ตาม กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเอกชน การกำหนดค่าตอบแทน และวิธีการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่เอกชนที่สืบหาทรัพย์สิน พ.ศ. 2565



ตอนที่ 2 คุณลักษณะของเอกชนที่อาจได้รับมอบหมายให้สืบหาทรัพย์สิน และผลของการขาดคุณลักษณะ

คุณลักษณะของเอกชนที่อาจได้รับมอบหมาย (ข้อ 3)

บุคคลธรรมดา สัญชาติไทย

- (ก) ได้รับใบอนุญาตให้เป็นภรรยา / สำเร็จหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับการบังคับคดี / จัดระเบียบการประมูลธุรกิจท้องถิ่น
- (ข) ไม่เป็นข้าราชการ / พนักงาน / ลูกจ้าง / ผู้ปฏิบัติงานประจำประเภทอื่นในหน่วยงานของรัฐ
- (ค) ไม่มีสถานะ:
 - เป็น / เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
 - เคยถูกลงโทษปล่อย / ปลดออก / ให้ออกจากราชการ / รัฐวิสาหกิจ / หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือถูกนายจ้างเลิกจ้าง เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่
- (ง) ไม่เคยถูกเพิกถอนรายชื่อออกจากบัญชี เพราะ:
 - ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือเงื่อนไขตามหนังสือแจ้งการมอบหมาย
 - ละเว้นการปฏิบัติตามหน้าที่ / จตใจกระทำการเป็นเหตุให้เสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ เว้นแต่ พ้นระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่ ถูกเพิกถอนรายชื่อ

นิติบุคคล

- มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการเกี่ยวกับการดำเนินคดี การสืบทรัพย์สิน การบังคับคดี การยึด / การอายัดทรัพย์สิน
- มีบุคคลตั้งแต่ไปนี้รวมกัน ไม่น้อยกว่า 3 คน
 - ผู้ปฏิบัติงานเต็มเวลาซึ่งมีลักษณะตาม (ก) (ข) (ค)
 - เจ้าหน้าที่ซึ่งมีลักษณะตาม (ข) (ค)
- กรรมการ / ผู้จัดการ / ผู้ที่รับผิดชอบการดำเนินงานของนิติบุคคล มีลักษณะตาม (ค)
- ไม่เคยเป็นผู้ถูกเพิกถอนรายชื่อออกจากบัญชี เพราะเหตุตาม (ง)



ผลของการขาดคุณลักษณะ (ข้อ 7)

ให้ดำเนินการแก้ไข

กรณีนิติบุคคลไม่มีลักษณะตาม (ข) หัวหน้าหน่วยงานอาจสั่งให้แก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดก่อนได้ หากไม่แก้ไขภายในกำหนด **ให้มีความเสี่ยงเพิกถอนรายชื่อออกจากบัญชี**

เพิกถอนรายชื่อออกจากบัญชี

- กรณีบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลไม่มีลักษณะตาม (ก) (ค) (ง)
 - กรณีเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้สืบหาทรัพย์สิน ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ / เงื่อนไขตามหนังสือแจ้งการมอบหมาย หรือละเว้นการปฏิบัติตามหน้าที่ / จตใจกระทำการเป็นเหตุให้เสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ
- ให้มีความเสี่ยงเพิกถอนรายชื่อเอกชนนั้นออกจากบัญชี และประกาศในเว็บไซต์ของหน่วยงาน และถือเป็นการยกเลิกการมอบหมายให้สืบหาทรัพย์สิน*

(๒.๑.๕) การมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สิน (ต่อ)

การมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สิน ของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

ตาม กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเอกชน การกำหนดค่าตอบแทน และวิธีการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่เอกชนที่สืบหาทรัพย์สิน พ.ศ. 2565

OCS สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
Office of the Council of State

ตอนที่ 3 หน้าที่และค่าตอบแทนของเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้สืบหาทรัพย์สิน



หน้าที่ของเอกชนที่ได้รับมอบหมาย

สืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ตามที่ระบุไว้ในหนังสือแจ้งการมอบหมาย โดย

- สืบหาทรัพย์สินที่มีมูลค่ากับ
 - จำนวนเงินที่ด้อยบังคับตามคำสั่งทางปกครอง หรือมรดกตกทอด หรือ
 - จำนวนเงินที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองค้างชำระ ทั้งนี้ ตามที่ระบุในหนังสือแจ้งฯ

ดำเนินการภายในกำหนดเวลาที่ระบุในหนังสือแจ้งฯ ซึ่งต้องไม่เกินสิบห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งให้ชำระเงินเป็นที่ยุติ

แจ้งรายการทรัพย์สินที่สืบพบ และรายงานผลการดำเนินการต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ตามกำหนดเวลาที่ระบุในหนังสือแจ้งฯ

ในการรายงาน ให้แนบแผนที่ที่ตั้งของทรัพย์สิน ภาพถ่ายทรัพย์สิน สำเนาโฉนดที่ดินเอกสารแสดงสิทธิในที่ดิน และเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน (ตามแบบที่หน่วยงานของรัฐกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง)

ค่าตอบแทนสำหรับการสืบหาทรัพย์สิน

เอกชนที่สืบพบทรัพย์สินและรายงานต่อเจ้าพนักงานแล้ว จะได้รับค่าตอบแทนภายใน 30 วัน นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้รับเงิน ในอัตรา ดังนี้

กรณีไม่ต้องขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่สืบพบ เมื่อหน่วยงานหักค่าธรรมเนียม/ค่าใช้จ่ายออกจากเงินที่ได้รับแล้ว เอกชนจะได้รับค่าตอบแทนในอัตราร้อยละ 2.5 ของเงินที่เหลือแต่ไม่เกินหนึ่งล้านบาท

กรณีมีการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่สืบพบโดยวิธีอื่น เมื่อหน่วยงานหักค่าธรรมเนียม/ค่าใช้จ่ายออกจากเงินที่ได้รับแล้ว เอกชนจะได้รับค่าตอบแทนในอัตราร้อยละ 2 ของเงินที่เหลือแต่ไม่เกินหนึ่งล้านบาท

กรณีที่ไม่มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน แต่หน่วยงานได้รับชำระเงินโดยเป็นผลจากการดำเนินการของเอกชน เมื่อหน่วยงานหักค่าธรรมเนียม/ค่าใช้จ่ายออกจากเงินที่ได้รับแล้ว เอกชนจะได้รับค่าตอบแทนในอัตราร้อยละ 2.5 ของเงินที่เหลือแต่ไม่เกินหนึ่งล้านบาท

ที่มา : ข้อ 6 และ 10 ของกฎกระทรวงฯ ประกอบกับคำแนะนำของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ที่ 2/2565 เรื่อง แบบเอกสารตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเอกชน การกำหนดค่าตอบแทน และวิธีการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่เอกชนที่สืบหาทรัพย์สิน

จัดทำโดย นางสาวกฤตติกา ชูชนะเดมีย์ กองกฎหมายปกครอง

(๒.๒) การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี

การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี

การขอให้กรมบังคับคดีดำเนินการแทน

- คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุด
- การขอให้บังคับแทนสามารถดำเนินการได้ทั้งกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังไม่ได้บังคับเองหรือบังคับแล้วแต่ยังไม่ได้รับชำระเงินหรือได้รับไม่ครบถ้วน



ยื่นคำขอต่อศาลแพ่ง/ศาลจังหวัด
หน่วยงานของรัฐยื่นคำขอฝ่ายเดียว
ต่อศาลให้ออกหมายบังคับคดี



แจ้งกรมบังคับคดีและลูกหนี้ตามคำพิพากษา
ให้ทราบถึงการตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีและเริ่มการบังคับคดี
โดยหน่วยงานของรัฐต้องสืบหาทรัพย์สินและแจ้งให้
เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการต่อไป



ยึดหรืออายัดและขายทอดตลาด

เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดหรืออายัด
และขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง โดยต้องยึดหรืออายัดภายในสิบปี
นับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุด



(๒.๒.๑) แนวทางในการพิจารณาเพื่อออกกฎกระทรวงกำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครอง*

แนวทางในการพิจารณาเพื่อออกกฎกระทรวงกำหนด
หน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดี
ดำเนินการบังคับทางปกครอง*



โดย นายณันท์ จันทราชโลธร
กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

*หมายเหตุ : แนวทางในการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๖๓/๑๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๖

(๒.๒.๒) CHECKLIST การขอให้เจ้าพนักงาน บังคับคดีบังคับทางปกครองแทน

Checklist การขอให้เจ้าพนักงาน บังคับคดีบังคับทางปกครองแทน

1.



หน่วยงานที่ออก คำสั่งให้ชำระเงิน



ต้องเป็นหน่วยงาน ดังต่อไปนี้

- กระทรวง ทบวง กรมหรือ ส่วนราชการที่เรียกชื่อ อย่างเป็นทางการ และมีฐานะเป็นกรม
- ราชการส่วนภูมิภาค
- ราชการส่วนท้องถิ่น
- หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง (ม.๖๓/๑๕ วรศคหค)

2.



ระยะเวลา นับแต่ออกคำสั่ง



คำสั่งให้ชำระเงินต้องออกมาแล้วไม่เกินสิบปี ในวันที่ พ.ร.บ. 5.ปฏิบัติ (ฉบับที่ ๓) มีผลใช้บังคับ (๒๘ พ.ค. ๖๒)

3.



สถานะของคำสั่ง



คำสั่งนั้นต้องเป็นที่สุด

- ไม่มีการอุทธรณ์คำสั่งต่อเจ้าหน้าที่
- ไม่มีการฟ้องคดีต่อศาล
- ศาลยกฟ้อง/เพิกถอนคำสั่งบางส่วน และคดีถึงที่สุดแล้ว (ม. ๖๓/๘ วรศคสอง)

และต้องเป็นที่สุดไม่เกินหนึ่งปี

ในวันที่ พ.ร.บ. 5.ปฏิบัติ (ฉบับที่ ๓) มีผลใช้บังคับ เว้นแต่เป็นกรณีตามกฎหมายกระทรวง (บทเฉพาะกาล ม.๖)



Better Regulation for Better Life

(๒.๒.๓) กระบวนการบังคับทางปกครอง โดยเจ้าพนักงานบังคับคดี



*ศาลแพ่ง หมายความว่า ศาลจังหวัด ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี
หรือศาลแพ่งอื่นในกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

(๒.๓) ทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบ แห่งการบังคับทางปกครอง

ทรัพย์สินของผู้ยื่นใบบังคับของมาตรการ
บังคับทางปกครองที่**ไม่อยู่**ในความรับผิดชอบ
แห่งการบังคับทางปกครอง*

๑

เครื่องนุ่งห่มหลับนอน
เครื่องใช้ในครัวเรือน
เครื่องใช้ส่วนตัว
รวมกันไม่เกินประเภทละ ๒๐,๐๐๐ บาท



๓

สัตว์ สิ่งของ เครื่องใช้
และอุปกรณ์ที่จำเป็น
ต้องใช้ทำหน้าที่ช่วย
หรือแทนอวัยวะ:



๒

สัตว์ สิ่งของ
เครื่องมือ เครื่องใช้
ในการประกอบอาชีพ
หรือวิชาชีพเท่าที่จำเป็น
ในการเลี้ยงชีพ
รวมกันไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท



๔

ของส่วนตัวโดยแท้
เช่น หนังสือสำหรับวงศ
ตระกูลโดยเฉพาะ
จดหมาย สมุดบัญชี



๕

ทรัพย์สินที่โอนไม่ได้ตามกฎหมาย
หรือไม่อยู่ในความรับผิดชอบ
แห่งการบังคับทางปกครอง



*ที่มา : ข้อ ๑๐ แห่งกฎกระทรวงกำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินและกำหนดอำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีให้เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕

(๓) การบังคับทางปกครอง
เพื่อบังคับตามคำสั่งทางปกครอง
ที่ให้กระทำหรือละเว้นกระทำ

(๓) การบังคับทางปกครองเพื่อบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่ให้กระทำหรือละเว้นกระทำ

การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ



กรณีนี้ที่เจ้าหน้าที่ได้ออกคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ แต่ผู้อยู่ในบังคับฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง เจ้าหน้าที่จะมีอำนาจดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ อย่างไรได้บ้างครับ



ถาม

เมื่อผู้อยู่ในบังคับขอคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ดังต่อไปนี้ได้ครับ



(๑) เจ้าหน้าที่จะเข้าดำเนินการหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน โดยผู้อยู่ในบังคับขอคำสั่งทางปกครองจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันในอัตราร้อยละสิบห้าต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าว

(๒) ให้มีการชำระค่าปรับบังคับการตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุ แต่ต้องไม่เกินห้าหมื่นบาทต่อวัน



โดยก่อนที่เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองข้างต้นต้องมีคำเตือนเป็นหนังสือให้มีการกระทำหรือละเว้นกระทำตามคำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนดตามสมควร คำเตือนดังกล่าวจะกำหนดพร้อมกับคำสั่งทางปกครองก็ได้ และต้องระบุ

(๑) มาตรการบังคับทางปกครองที่จะใช้ให้ชัดเจน แต่จะกำหนดมากกว่าหนึ่งมาตรการในคราวเดียวกันไม่ได้

(๒) ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันในการที่เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทนหรือจำนวนค่าปรับบังคับการแล้วแต่กรณี

ค่าใช้จ่ายในคำเตือนหากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายจริงมากกว่าที่ได้กำหนดไว้สามารถเรียกค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นได้



ตอบ

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องบังคับการโดยเร่งด่วนเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญาหรือมิให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยไม่ต้องออกคำสั่งทางปกครองก่อนก็ได้ แต่ทั้งนี้ ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุและภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนครับ

เรื่องสำคัญที่ต้องระวัง คือ เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ตามคำเตือน โดยจะเปลี่ยนแปลงได้ก็ต่อเมื่อมาตรการที่กำหนดไว้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ หากมีการต่อสู้ขัดขวางเจ้าหน้าที่อาจใช้กำลังเข้าดำเนินการได้ แต่ต้องทำโดยสมควรแก่เหตุเท่านั้น และอาจแจ้งขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจได้

(๓.๑) ความแตกต่างระหว่างค่าปรับบังคับการ และค่าปรับทางปกครอง



ความแตกต่างระหว่าง

ค่าปรับบังคับการ	VS	ค่าปรับทางปกครอง
เพื่อบังคับบุคคลให้ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ	วัตถุประสงค์	เพื่อลงโทษการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ซึ่งมีใช้ความผิดร้ายแรง อันสมควรกำหนดเป็นความผิดอาญา
ให้ชำระเป็นรายวันไปจนกว่าจะยุติการฝ่าฝืนหรือได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งแล้ว	ลักษณะเฉพาะ	ชำระสำหรับการกระทำผิดในแต่ละกรณีเป็นเงินจำนวนก่อนเดียว (lump sum)
พ.ร.บ. 5.ปฏิบัติฯ (ม. ๖๓/๒๐) หรือกฎหมายเฉพาะ เช่น กฎหมายควบคุมอาคาร กฎหมายสิ่งแวดล้อม	ฐานอำนาจ	กำหนดโดยกฎหมายเฉพาะ ซึ่งปัจจุบันมีกฎหมายที่กำหนดโทษปรับทางปกครอง จำนวน ๒๓ ฉบับ
วิธีพิจารณา		
<p>ก่อนกำหนดค่าปรับบังคับการจะต้อง</p> <p>๑) มีการออกคำสั่งทางปกครองกำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำก่อน</p> <p>๒) ผู้รับคำสั่งทางปกครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง และได้มีค่าเดือนให้กระทำหรือละเว้นกระทำภายในระยะเวลาที่กำหนดตามสมควรแล้ว แต่ยังไม่มีการปฏิบัติตาม (ค่าเดือนอาจกำหนดไปพร้อมกับคำสั่งฯ ก็ได้)</p> <p>๓) ต้องระบุจำนวนค่าปรับที่สั่งให้ชำระไว้ในค่าเดือน โดยกำหนดจำนวนค่าปรับตามสมควรแก่เหตุและตามอัตราในกฎกระทรวงฯ (พ.ร.บ. 5.ปฏิบัติฯ ม.๖๓/๒๑ และ ม.๖๓/๒๒ ; กฎหมายเฉพาะอาจกำหนดขั้นตอนไว้เป็นพิเศษ)</p> <p>หมายเหตุ : ไม่ต้องรับฟังสุจริตก่อนสั่งให้ชำระค่าปรับก็ได้ เพราะเป็นการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง (พ.ร.บ. 5.ปฏิบัติฯ ม.๓๐ วรรคสอง (๔))</p>		<p>ก่อนกำหนดค่าปรับทางปกครองจะต้อง</p> <p>๑) พิจารณาโทษโดยคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งความผิด ความเสียหาย ประวัติการกระทำผิด ฯลฯ</p> <p>๒) ก่อนออกคำสั่งให้ชำระค่าปรับฯ ต้องมีการรับฟังสุจริตโดยแจ้งข้อเท็จจริงและให้โอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน และในคำสั่งที่แจ้งไปยังสุจริตต้องระบุเหตุผลในการออกคำสั่งด้วย</p> <p>๓) กำหนดจำนวนค่าปรับทางปกครองตามอัตราที่กฎหมายกำหนด</p> <p>(ขั้นตอนตามที่กำหนดในกฎหมายเฉพาะในเรื่อง ต่าง ๆ ครอบคลุมไปทั้งหลักเกณฑ์ใน พ.ร.บ. 5.ปฏิบัติฯ ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป และกฎหมายกลางว่าด้วยการพิจารณาทางปกครอง)</p>
เจ้าหน้าที่ใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึด หรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องชำระค่าปรับมาขายทอดตลาดได้เองโดยไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาล (พ.ร.บ. 5.ปฏิบัติฯ ม.๖๓/๒๔)	การบังคับชำระค่าปรับ	เจ้าหน้าที่ใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึด หรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องชำระค่าปรับมาขายทอดตลาดได้เองตามที่กฎหมายเฉพาะในเรื่องต่าง ๆ กำหนดให้ใช้วิธีการบังคับตาม พ.ร.บ. 5.ปฏิบัติฯ โดยอนุโลม หรืออาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้มีค่าบังคับให้ชำระค่าปรับและบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาล (กรณีมีปัญหาในการใช้มาตรการบังคับฯ)

ข้อสังเกต : ในส่วนค่าปรับทางปกครองซึ่งเป็นโทษทางปกครองในอนาคตจะเปลี่ยนเป็น "ค่าปรับเป็นพินัย" ซึ่งมีวิธีพิจารณาและวิธีการบังคับชำระค่าปรับตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

โดยนางโปรตปราน วัฒนศิริธรรม เปร็การ์ต กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓.๒) ค่าปรับบังคับการ

“ค่าปรับบังคับการ”



ที่มา :
กฎกระทรวงกำหนดโทษจำคุก
ผู้มีอำนาจกำหนด
ค่าปรับบังคับการ น.ศ. ๒๕๖๒

เหตุผล :
เป็นมาตรการบังคับแก่ผู้ละเมิด
หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง
ที่กำหนดไม่กระทำการหรือละเลยการกระทำ



**จำนวน
ค่าปรับบังคับการ**

(ไม่เกิน) 50,000 บาท
รัฐมนตรี/คณะกรรมการ

(ไม่เกิน) 30,000 บาท
ปลัดกระทรวง/อธิบดี/
ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น/
ผู้ว่าราชการจังหวัด/
ผู้ว่าราชการ กทม.

(ไม่เกิน) 20,000 บาท
หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด/นายอำเภอ/
ผู้บริหารท้องถิ่น/ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ/
ผู้บริหารหน่วยงานอื่นของรัฐ/นายกสภาวิชาชีพ
/หัวหน้าหน่วยงานของรัฐผู้มอบอำนาจ
หรือผู้กำกับดูแลเอกชน

(ไม่เกิน) 10,000 บาท
พนักงานเจ้าหน้าที่
ตามกฎหมาย/
ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น

กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓.๓) ค่าปรับทางปกครอง

ท่านรู้หรือไม่ ว่าปัจจุบันมีกฎหมายที่กำหนด “ค่าปรับทางปกครอง” ในเรื่องใดบ้าง ?

ปัจจุบันมีกฎหมายที่กำหนดค่าปรับทางปกครองได้แก่

กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบกิจการ

๑. พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๗
๒. พระราชบัญญัติจดทะเบียนการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐
๓. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๐
๔. พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๐
๕. พระราชบัญญัติการกวดถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘
๖. พระราชบัญญัติคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น พ.ศ. ๒๕๕๘
๗. พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘
๘. พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐
๙. พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐
๑๐. พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐
๑๑. พระราชบัญญัติเรือไทย พระพุทธศักราช ๒๕๘๑ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๕๘๑ พ.ศ. ๒๕๖๑)
๑๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๔ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒)

กฎหมายเกี่ยวกับการเงินและการคลัง

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑
๒. พระราชบัญญัติการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐
๓. พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๕๖
๔. พระราชบัญญัติการรื้อถอนเพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. ๒๕๕๐
๕. พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑

กฎหมายเกี่ยวกับสาธารณสุข

๑. พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕
๒. พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑

กฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
๒. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒)

กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจการ

๑. พระราชบัญญัติส่งเสริมที่ฟ้าอาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖
๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒

Better
Regulation
Better
Life



หมายเหตุ: ในอนาคตค่าปรับทางปกครองลักษณะนี้จะมีการเปลี่ยนเป็น “ค่าปรับเป็นพินัย” ซึ่งกระบวนการขั้นตอนในการสั่งลงโทษปรับและการบังคับชำระค่าปรับ จะกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย โดยคำสั่งให้ชำระค่าปรับจะไม่ถือเป็น “คำสั่งทางปกครอง” อีกต่อไป และหากไม่มีการชำระค่าปรับ หน่วยงานต้องเสนอเรื่องต่อพนักงานอัยการเพื่อเข้าสู่การพิจารณาของศาลอาญา และบังคับชำระค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลอาญา ซึ่งในขณะนี้งานพระราชบัญญัติอยู่ระหว่างการนำเสนอรัฐสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

โดยนางโปรดปราน วัฒนศิริธรรม เปร็การ์ต กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา



Infographic Q&A
เกี่ยวกับมาตรการ
บังคับทางปกครอง

(๑) การออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เมื่อพ้นกำหนดอายุความการใช้สิทธิเรียกร้อง (เรื่องเสรีที่ ๗๘๑/๒๕๖๐)

Q & A จากความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดย กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตอนที่ ๑

หน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งที่เรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่ออกเมื่อพ้นกำหนดอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้หรือไม่ ?

หน่วยงานของรัฐ

เมื่อคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยเหตุที่ออกเมื่อพ้นกำหนดอายุความแล้ว หน่วยงานของรัฐจึงไม่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งดังกล่าว



OCS Better Regulation for Better Life

คณะกรรมการกฤษฎีกา THE COUNCIL OF STATE

ที่มา : บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเมื่อพ้นกำหนดอายุความสืบปี ตามมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เรื่องเสรีที่ ๗๘๑/๒๕๖๐)

จัดทำโดย นายณกันต์ จันทราโชรส กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) การใช้มาตรการบังคับทางปกครองในขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด (เรื่องเสรีที่ ๑๐๑๗/๒๕๖๓)

Q&A จากความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง โดย กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตอนที่ ๖



กรณีที่มีคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด หน่วยงานจะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนระหว่างนั้นได้หรือไม่ ?

แม้จะได้มีการยื่นฟ้องคดีเพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ก็ไม่เป็นเหตุให้ถือว่า มีการทุเลาการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง หน่วยงานย่อมสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้



ถ้ามีการยื่นคำร้องขอทุเลาการบังคับคดีในชั้นการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นด้วย หน่วยงานจะต้องระงับการใช้มาตรการบังคับทางปกครองระหว่างนั้นหรือไม่?

หากศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งไม่รับคำร้องขอทุเลาการบังคับคดี ก็ยังถือว่าคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนมีผลอยู่ หน่วยงานสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้ต่อไป

Better
Regulation
Better
for Life



ที่มา : บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครองในขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด (เรื่องเสรีที่ ๑๐๑๗/๒๕๖๓)

จัดทำโดย นางโปรดปราน วัฒนศิริธรรม เปร็กราร์ด กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) การดำเนินการบังคับทางปกครองของหน่วยงานของรัฐ ที่ไม่สามารถแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีตามกฎหมายได้ (เรื่องเสรีที่ ๙๖๗/๒๕๖๕)

Q&A จากความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
ตอนที่ ๑๓ โดย กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา



ถ้าหน่วยงานของรัฐยังไม่สามารถแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองได้ตามที่กฎหมายกำหนด หน่วยงานของรัฐจะดำเนินการบังคับทางปกครอง ได้หรือไม่ ?

หน่วยงานของรัฐสามารถสืบหาทรัพย์สิน โดยมีหนังสือสอบถามข้อมูลจากหน่วยงานอื่น หรือขอให้ สนง. อัยการสูงสุดหรือหน่วยงานอื่นดำเนินการสืบหาทรัพย์สินแทนได้ และเมื่อสืบพบทรัพย์สินได้แล้ว สามารถขอให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายระงับการจดทะเบียนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับฯ ไว้เป็นการชั่วคราวได้ ตาม ม. ๖๓/๑๐ และ ม. ๖๓/๑๑ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ



ในการนี้ หน่วยงานของรัฐจะดำเนินการยึดอายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับฯ ได้หรือไม่ ?

การยึดอายัด และขายทอดตลาดต้องดำเนินการโดยเจ้าพนักงานซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อยังไม่มีเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง หน่วยงานของรัฐจึงยังไม่อาจยึดอายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับฯ ได้



OCS Better Regulation for Better Life

ที่มา : บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครองในขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด : กรณีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (เรื่องเสรีที่ ๙๖๗/๒๕๖๕)

จัดทำโดย นางสาวคณินิจ แซ่เซ่ง กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) การบังคับทางปกครองตามคำสั่งเรียกให้ชำระเงิน กรณีผู้อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งดังกล่าวเสียชีวิตแล้ว (เรื่องเสรีที่ ๔๒๐/๒๕๕๑ และเรื่องเสรีที่ ๓๒๒/๒๕๖๓)

จากความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง Q&A โดย กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตอนที่ ๑๙



หากหน่วยงานมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ได้เสียชีวิตไปก่อนหน้าแล้ว หน่วยงานจะสามารถนำคำสั่งไปดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยอาศัยมาตรา ๖๓/๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้หรือไม่

หน่วยงานไม่อาจนำบทบัญญัติมาตรา ๖๓/๔ มาใช้ในกรณีนี้ได้ เพราะการใช้บังคับบทบัญญัติดังกล่าวจะต้องมีการออกคำสั่ง ในขณะที่เจ้าหน้าที่ยังมีชีวิตอยู่ แต่ต่อมาเจ้าหน้าที่นั้นได้ถึงแก่ความตาย จึงจะถือว่าทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกเป็นผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองแทน



หากเป็นเช่นนี้ หน่วยงานจะยังคงสามารถเรียกร้องให้มีการชดใช้ความเสียหายจากการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ได้หรือไม่

หน่วยงานอาจใช้สิทธิเรียกร้องทางศาล โดยฟ้องเป็นคดีมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้ แต่จะต้องคำนึงถึงอายุความมรดกด้วย



ที่มา : บันทึกความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสรีที่ ๓๒๒/๒๕๖๓ และเรื่องเสรีที่ ๔๒๐/๒๕๕๑

จัดทำโดย นางสาวกฤตติกา ยวนะเดมิย์ กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) การมีหนังสือสอบถามเกี่ยวกับทรัพย์สิน ของผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง (เรื่องเสรีที่ ๓๒๒/๒๕๖๓ ประเด็นที่หก)



จากความเห็น

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ตอนที่ ๒๑
โดย กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

Better Regulation for Better Life



Q : ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับ
จะใช้อำนาจตามม.๖๓/๑๐ (๑)
แห่ง พ.ร.บ. วิ.ปฏิบัติฯ เพื่อมีหนังสือ
สอบถามหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับ
ทรัพย์สินของ **คู่สมรส บุตร บิดา หรือ
มารดา หรือบุคคลอื่น** ที่อาจได้รับโอน
ทรัพย์สินจากผู้อยู่ในบังคับฯ ได้หรือไม่ ?

A : การใช้อำนาจดังกล่าวมีผลกระทบ
ต่อสิทธิของบุคคลจึงต้องตีความ
โดยเคร่งครัด หน่วยงานจึง **ไม่มีอำนาจ**
ตามบทบัญญัติดังกล่าวที่จะทำหนังสือ
สอบถามหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
ของบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้อยู่ในบังคับฯ ได้



ที่มา : ความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสรีที่ ๓๒๒/๒๕๖๓ (ประเด็นที่หก)

จัดทำโดย นางสาวคณินิจ แซ่เฮง กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๖) การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองของเอกชนตามที่มีหนังสือร้องขอ (เรื่องเสรีที่ ๓๕๗/๒๕๖๔)



Better Regulation for Better Life

Q&A จากความเห็นของ

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

หากมีกฎหมายห้ามมิให้เอกชนเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง เอกชนที่มีข้อมูลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินแก่เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองหรือไม่ ?



มาตรา ๖๓/๑๐ แห่ง พรบ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องในการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง จึงกำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้ หากไม่ปฏิบัติตามโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นย่อมมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงาน **ดังนั้น เอกชนจึงมีหน้าที่ต้องให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งดังกล่าว และการให้ข้อมูลไม่ถือเป็นความผิดตามกฎหมาย**

ที่มา : บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง อำนาจของเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองในการขอให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง (เรื่องเสรีที่ ๓๕๗/๒๕๖๔)

จัดทำโดย นายชาญชัย บุญยวรรณ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ
กองกฎหมายปกครอง

(๗) การบังคับทางปกครองตามคำสั่งให้กระทำหรือละเว้นกระทำการกรณีที่มีการมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการแทน (เรื่องเสรีที่ ๑๗๐๗/๒๕๖๓)

จัดทำโดย นางโปรดปราน วัฒนศิริธรรม เปร็กราร์ด กองกฎหมายปกครอง

จากความเห็น

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

โดย กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

Better Regulation for Better Life



Q ถาม

กรณีที่ อบต. ออกคำสั่งให้เจ้าของที่ดินแก้ไขการขุดดินและนำดินมาถม แต่เจ้าของที่ดินไม่ปฏิบัติตาม ต่อมา อบต. จึงได้จ้างผู้รับเหมาให้ดำเนินการแทน อบต. จะสามารถเรียกค่าใช้จ่ายจากเจ้าของที่ดินและเงินเพิ่มได้หรือไม่ และค่าใช้จ่ายดังกล่าวคิดจากเงินจำนวนใด?

A ตอบ @ การจัดจ้างผู้รับเหมาเป็นการใช้มาตรการ

บังคับทางปกครองตามมาตรา ๖๓/๒๑ (๑) แห่งพรบ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อเจ้าของที่ดินไม่ดำเนินการตามคำสั่งจนพ้นกำหนดระยะเวลาตามหนังสือเตือน ซึ่งกำหนดให้ชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวัน อบต. ย่อมใช้มาตรการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งและหนังสือเตือนได้

@ สำหรับค่าใช้จ่ายที่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งจะต้องชำระย่อมมีจำนวนเท่าที่เจ้าหน้าที่จ่ายไปจริง หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่ผู้รับเหมา (ค่าจ้าง) ค่าใช้จ่ายในการจัดหาผู้รับจ้างและค่าบริหารสัญญาจ้าง (ถ้ามี) รวมถึงเงินภาษีเงินได้ที่หัก ณ ที่จ่าย ซึ่งอบต. ต้องนำส่งกรมสรรพากรด้วย

(เรื่องเสรีที่ ๑๗๐๗/๒๕๖๓)

ที่มา : บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง ใช้จ่ายตามมาตรา ๖๓/๒๑ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

CCS

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
Office of the Council of State



(๘) การมอบอำนาจให้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองแทน (เรื่องเสรีที่ ๑๓๘๔/๒๕๖๓)

Better Regulation for Better Life

จากความเห็น

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
โดย กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

Q ถาม

กรณีที่ได้มีการมอบอำนาจให้ผู้อื่นพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองแทนแล้ว ผู้มอบอำนาจจะสามารถพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองเองอีกได้หรือไม่

A ตอบ

การมอบอำนาจ มีผลให้ผู้รับมอบอำนาจเป็นผู้ใช้อำนาจนั้นแทนผู้มอบอำนาจ แต่ผู้เป็นเจ้าของอำนาจก็ยังต้องมีอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เช่นกัน

Q ถาม

หากผู้ว่าราชการจังหวัด ออกคำสั่งอายัดที่ดินแล้ว แต่ราคาประเมินยังไม่เพียงพอชำระหนี้ ปลัดกระทรวงผู้มอบอำนาจ จะยกเลิกคำสั่งดังกล่าว เพื่อที่จะอายัดบัญชีเงินฝากแทน จะทำได้หรือไม่ ?

A ตอบ

เมื่อผู้เป็นเจ้าของอำนาจ ยังคงมีอำนาจในการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ทั้งปลัดกระทรวงและผู้ว่าฯ ย่อมมีอำนาจเพิกถอนคำสั่งอายัดที่ดิน และดำเนินการออกคำสั่งใหม่เพื่ออายัดบัญชีเงินฝากแทนได้ แต่ต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็น และกระทบกระเทือนผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งฯ ให้น้อยที่สุดตาม มาตรา ๖๓/๒ วรรคสาม ซึ่งต้องไม่เกินจำนวนหนี้ตามคำสั่งฯ



(๙) แนวทางการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง กรณีที่มีการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด (เรื่องเสรีที่ ๑๓๘๔/๒๕๖๓)

จากความเห็น

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
โดย กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

Better Regulation for Better Life



Q ถาม ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับมอบอำนาจ
ในการออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน
ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งเรียกให้ชดใช้เงิน
จากปลัดกระทรวงสาธารณสุข **แต่ต่อมา**
มีการประกาศใช้กฎกระทรวงมอบอำนาจ
ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒ **ที่แก้ไขใหม่** กรณีเช่นนี้
ผู้ว่าฯ จะมีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สิน
ดังกล่าวอยู่หรือไม่ ?

A ตอบ การมอบอำนาจย่อมมีผลตรางเท่าที่
ยังไม่มี การเพิกถอนหรือสิ้นผลโดยเงื่อนไข
หรือโดยเหตุอื่นตามมาตรา ๙ แห่งพระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับ
บทเฉพาะกาลตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
ที่บัญญัติรองรับบรรดากฎหรือคำสั่งใด ๆ ที่ได้ออก
โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายเดิมให้ยังคงใช้บังคับ
ต่อไปได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง จนกว่าจะมีกฎ
หรือคำสั่งใด ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัติฯ
ที่แก้ไขใหม่ใช้บังคับ



(๑๐) การขอลุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง (เรื่องเสรีที่ ๗๙๙/๒๕๕๕ และเรื่องเสรีที่ ๔๙๖/๒๕๖๔)

Q&A จากความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง โดย กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตอนที่ ๗



คำสั่งลงโทษข้าราชการให้ปลดออกจากราชการเป็นคำสั่งทางปกครองที่อาจขอลุเลาการบังคับได้หรือไม่

เนื่องจากคำสั่งปลดออกจากราชการเป็นคำสั่งที่มีผลให้ผู้ถูกลงโทษต้องออกจากราชการในทันที จึงไม่อาจขอลุเลาการบังคับตามคำสั่งได้



หากผู้ออกคำสั่งฯ ประสงค์จะยับยั้งการบังคับตามคำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการ จะสามารถกระทำการอะไรได้บ้าง

หากผู้ออกคำสั่งฯ ประสงค์จะยับยั้งการบังคับตามคำสั่งฯ ก็เท่ากับยอมรับว่าคำสั่งนั้นไม่ถูกต้อง ผู้ออกคำสั่งฯ จึงมีอำนาจยกเลิกหรือเพิกถอนคำสั่งของตนได้ โดยจะต้องเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ที่เสียหายจากการยกเลิกหรือเพิกถอนคำสั่งด้วย



(๑๑) การยื่นขอทุเลาการบังคับทางปกครอง และการยื่นอุทธรณ์ (เรื่องเสรีที่ ๖๒๑/๒๕๖๑)

Q & A จากความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
ตอนที่ ๑๔ โดย กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรณีที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองมิได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่ง แต่ยื่นขอทุเลาการบังคับตามคำสั่ง เจ้าหน้าที่จะสามารถรับคำขอทุเลาการบังคับไว้พิจารณาได้หรือไม่ ?

หน่วยงานของรัฐ

โดยปกติแล้วการขอทุเลาการบังคับมีประโยชน์ในแง่ที่หากหน่วยงานของรัฐได้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองไปแล้ว ปรากฏว่าคำสั่งทางปกครองนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายและมีการเพิกถอนคำสั่ง หน่วยงานของรัฐก็ต้องมีการเยียวยาแก้ไขความเสียหายที่เกิดจากการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง การทุเลาการบังคับจึงเป็นมาตรการเพื่อมิให้เกิดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้มาตรการทางปกครองนั้นได้ ดังนั้น กรณีที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองมิได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่ง แต่ยื่นคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่ง เจ้าหน้าที่ย่อมไม่อาจรับคำขอทุเลาการบังคับไว้พิจารณาได้

(๑๒) การดำเนินการในกรณีที่ศาลสั่งทุเลา การบังคับตามคำสั่งให้ทางปกครองที่ให้ชำระเงิน (เรื่องเสรีที่ ๒๔๔/๒๕๕๑)



ถาม นายกเทศมนตรีตำบล ข. ออกคำสั่งให้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยไม่ได้
รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนตามที่กฎหมายกำหนด จะมีผลทำให้คำสั่ง
ทางปกครองนั้นไม่สมบูรณ์ หรือจะมีวิธีแก้ไขหรือต้องดำเนินการอย่างไร



ตอบ ในกรณีนี้หากผู้ว่าราชการจังหวัดได้ให้ความเห็นชอบในภายหลัง ก็จะทำให้คำสั่งนั้น
สมบูรณ์ ตามนัยมาตรา ๔๑ (๔) แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ แต่ต้อง
กระทำให้เสร็จก่อนที่จะสิ้นสุดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์หรือก่อนมีการนำคำสั่งไปสู่
การพิจารณาของผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งนั้น
(เรื่องเสรีที่ ๒๓๗/๒๕๕๑ - คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง)

SCAN ME



(๑๓) การออกคำสั่งให้ใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ที่มีได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน (เรื่องเสรีที่ ๒๓๗/๒๕๕๑)

Q & A จากความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดย กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตอนที่ ๑๑

หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชุดใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบคดีต่อศาลปกครอง ต่อมาศาลปกครองได้มีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับ เนื่องจากคำสั่งทางปกครองดังกล่าวอาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย หน่วยงานของรัฐสามารถเพิกถอนคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชุดใช้ค่าสินไหมทดแทนก่อนศาลปกครองจะมีคำพิพากษาได้หรือไม่?



เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองสามารถเพิกถอนคำสั่งทางปกครองของตนได้เสมอ แม้ว่าคำสั่งทางปกครองนั้นจะอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองและยังไม่มีคำพิพากษาของศาล แต่จะต้องแจ้งการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้นต่อศาลเพื่อให้ศาลพิจารณาต่อไปด้วย



ที่มา : บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การเพิกถอนคำสั่งให้ชุดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองและการดำเนินการเพื่อออกคำสั่งใหม่ภายหลังการเพิกถอนคำสั่งเดิม (เรื่องเสรีที่ ๒๔๔/๒๕๕๑) จัดทำโดย นางสาวฤชราณี ไทยวัฒน์